

A REPUBLIKÁNUS KORMÁNY KÖRMÁNYZÁSI EREDMÉNYEI

BANGOR, ME., április 6. — A Maine állambeli republikánus pártnak itt tartott konvencióján nagy beszédet mondott Frank B. Willis ohioi szövetségi szenátor, amelynek során kifejtette azt, hogy a Harding-kormányzat eddigi eredményei egy a külpolitikában, valamint a belső viszonylatban olyan nagyok, hogy azok az egész nép ósinté hálóját érdemlik ki.

A külpolitikai viszonylatban ha a Harding-kormányzat mást se tet volna, mint azt, hogy lehetővé tette és megrendezte a washingtoni konferenciát, már ez is elegendő lett volna arra, hogy ezt a kormányt a Washington és a Monroe kormányzatával együtt említse meg a történelem.

Ami pedig a belső viszonylatot illeti, a szenátor szerint a republikánus párt a kormányzásnak nyolc hónapja alatt többet tett a kormányzat gazdaságosságának és biznisz-érdeklődésének létezésére érdekében, mint a demokraták nyolc esztendő alatt.

A BÉKEBARÁTOK IS TERVEKET SZŐNEK

Sürgetik a washingtoni kormányt, hogy vegye ellenőrzés alá a hadiszerek gyártását addig is, míg ezt a kérdést nemzetközileg szabályozhatják. — Új gazdasági és lefegyverzési konferenciákra van szükség a jövőben is.

WASHINGTON, április 6. — A fegyverkezés csökkentésére alakult szövetségi országos tanácsa tegnap gyűlést tartott, a melyben állandó munkaprogramjukat körvonalazták. Egyebek között arról is szó volt, hogy a kormány vegye kezébe a fegyvergyártás ellenőrzését és vegyen részt egy olyan közgazdasági konferencián, melyet kedvezőbb kilátások között fognak összehívni, mint most a génuai. Ha a munkaprogram szövetségi elkötelezések, letezik azt a szövetséget alkotó testületekhez jóváhagyás és elfogadás végett.

Az országos tanács javendő munkálkodásának körvonalait a következő alapelvek jelölik meg a tegnapi tanácskozás szerint:

1. Minden gyakorlati eszközzel arra törekedjenek, hogy eredményes világszervezetet létesítsenek.
2. Sürgetik a fegyverkezés fokozatos csökkentését a rendőri biztonság színterében irányában, úgy közös meggyőzés, mint példaadás által, mikor ez az utóbbi eszköz nem veszélyeztet a nemzeti biztonságot.
3. A közoktatás megfelelő határozott irányítása által a nemzetközi megértés előmozdítását dolgozzák.
4. Az Egyesült Államok kormányát vegyen részt majd azon az európai közgazdasági konferencián, melyet akkor hívnak majd össze, ha a viszonyok valószínűleg ezt a sikert. Ugyanígy vegyen részt a további lefegyverzési konferenciákon is.
5. Az Egyesült Államok vegyen részt a hági világbírószámban.
6. A kormány vegye kezébe a hadianyagok gyártásának ellenőrzését, mint hogy ezzel közelebb jutnának nemzetközi ellenőrzéséhez.

UJABB BONYODALOM A TÁVOLI KELETEN

Borah szenátor szerint a keleti belviszályok miatt Amerika háborúba keveredhetik még.

WASHINGTON, április 6. — A United Press egyik tudósítójának alkalma volt tegnap hosszasan beszélgetni Borah szenátorral, aki a legközelebbi jövőben nagy előterjesztéssel fog a szenátus elé lépni. Ebben rá fog mutatni arra, hogy ama viszályok miatt, amelyek a távoli-Keleten dühöngenek, okvetlenül háború lesz és ebbe a háborúba Amerika is bele lesz keverve, mert Amerika is részese a négy-hatalmi szerződésnek.

Borah szerint a mostani Japán — Chita összeütközés eléggé karakterizálja a helyzetet.

Az idohi szenátor egész határozottan Japánt vádolja ennek a helyzetnek az előidézésével. Japán izgatta fel Chitaban a kedélyeket, amelynek követke-

ÖSSZEZÖRDÜLÉS A KÉPVISELŐHÁZBAN

Blanton texasi képviselő vádjaira parázs kis összehálokkozás volt Blanton, valamint Garner és Sumners texasi képviselők közt.

WASHINGTON, április 6. — Csunya kis eset történt a képviselőház mai ülésén. Thomas L. Blanton texasi képviselő volt egyrészlől a hőse az esetben, míg másrészlől Garner és Sumners ugyanezen texasi képviselők szerepeltek.

Blanton képviselő arról beszélt, hogy a Ház tagjai valóságilag kisebb-nyelű tárgyakat beszerezési áron vesznek meg. Amikor befizette a beszédét, Garner emelkedett szólásra és igazi témával kezdte el beszélni, hogy a képviselőháza hazudott. "En nem vagyok hazug és megantonom az urat, hogya még egyszer mondja", felelt Blanton, a jó megtermett texasi öklelt ráva.

"Fogja be a száját", mordult rá a texasi illetlen szabályai szerint Sumners képviselőtársára.

"Az előbbi magának is szót", mordult rá Blanton. "Mindkettőjüket el tudom és el is fogom rakni."

Erre aztán nagy kavargás keletkezett, amelynek során buzgón kiáltották Blanton felé, hogy: "Ki kell dobni." Mások ismét Garner és Sumnerset esztiggyatták, mialatt Blanton távozott.

A következő szónokok mind cáfolták Blanton állításait, míg Garner konstata, hogy a texasi küldöttség szégyenli, hogy Blanton közölök való,

Génuáról beszélt a kancellár

Wirth kancellár szerint feltétlenül kell a hadikárpótlást.

A STRUCPOLITIKA.

A remény nem nagy, azonban mégis fontos a konferencia.

BERLIN, ápr. 6. — Wirth német kancellár a Génuába való elutazásának előestéjén intervjut adott egy amerikai lap tudósító vállalat kiküldöttjének. A kancellár kijelentése szerint, szemben a francia állásponttal, a helyzet az, hogy a génuai konferencia a német hadikárpótlás kérdését nem mellőzheti.

A kancellár szerint az európai helyzetnek alapvető kérdése az, hogy "Németország mennyit köteles és mennyit tud fizetni és ennek rendezése nélkül az európai viszonyok nem rendezhetők."

"A világ minden részéből azt sürgetik, hogy rendezzék már véglegesen a német hadikárpótlás kérdését", mondotta a kancellár, kijelentve azt, hogy mindazok, akik ezt a kérdést mellőzhetőknek vélik, "strucpolitikát folytatnak".

"A konferencia tanácskozhatik német reformokról", folytatta "és ajánlhatja azt, hogy segítséget küldjék kölcsönt vegyen fel. Ez határozottan praktikus eszmé, azonban a kölcsönnek alapjának kell lenni és az alap csak akkor teremthető meg, ha Németország kötelezettségeit úgy szabják meg, hogy az az ország teherviselő képességével arányban legyen."

"Németország készen áll arra, hogy kivegye a részét a felmerülő újjáépítési tervek keresztülvételére körül, azonban a konferencia, ha sikert elérni akar, az alapvető kérdést elintézését nem mellőzheti."

A kancellár, mintegy felelő Lloyd George angol miniszterelnöknek az angol alsóházban a napokban elmondott beszédére, részletesen kitért arra, hogy Németország kibocsátott bankjegymennyisége tényleg óriási. Szerinte azonban ez nem főkérdés, mert a főkérdés az, hogy miféle okok idézték elő azt, hogy ily hatalmas mennyiségben volt kénytelen Németország bankjegyeket kibocsátani.

"Mi ez az ok?" folytatta. "Talán olyan, hogy csak pírulva beszélhetünk róla? Talán csak suttogva mondhatjuk ki a szót, akkor, amikor a világ minden közgazdasági tisztában van azzal, hogy a német bankjegymennyiség feloldozásának az ideje elő, hogy hat hónapon belül minden aranyunkat kénytelenek voltunk kiszállítani."

"Ugy megynék el Génuába, ahogyan a többi nemzetek kiküldöttjei mennek a Lloyd George és Poincare beszédei után, vagyis, a reményeinket alaposan alábaszálította. Mindemellett Génuát a haladás egyik fontos lépcsőfokának tekintjük."

"Amerika távolléte a mi nézetünk szerint csak azt fogja eredményezni, hogy újabb halasztást szenved az összehálokkozás mindazoknak akik a világ újjászülését megalapozni akarják. Már pedig ez a találkozás elkerülhetetlen lesz. Maga Génuában azonban Európa szempontjából már csak azért is rendkívül fontos lesz, mert ha egyszer a közgazdasági problémák megbeszélésére összejöttünk, azt hiszem, hogy félretesszük a gyűlöletet és mindennemű érzelmi motívumokat."

80 SZOCIALISTA FOGOLY ÉHSÉGSZTRÁJKBA MENT.

LISSZABON, április 6. — Nyolcvan szindikalista, akik a Fort Saecavem börtönben vannak elzárva, éhségsztrájkot kezdett, tiltakozásként elzárásuk ellen.

NAGY PÉNZCSOPORT KEZÉBEN A BÁNYÁK

Browne képviselő vádjai a képviselőház munkaügyi bizottsága előtt. — Még mindig makacsok a tulajdonosok. — A unió szerint a közvélemény nyomása hozza meg a diadalt. — Munkában a szervezetnek szervezői. — Az első erőszakosság.

WASHINGTON, ápr. 6. Browne wisconsini képviselőnek ma tett kijelentése szerint a bányatulajdonosok háta mögött hatalmas pénzügyi érdekeltség állnak és ennek tudata adja meg a tulajdonosoknak a merészséget ahhoz, hogy magával a kormánnyal is szembehelyezkedjenek a jelenlegi sztrájkban. Szerinte az ország bányáinak hetvenöt százalékát a vasutak és az acéltrószák ellenőrzik, míg a vasutonalak viszont 12 hatalmas ipari intézménynek az ellenőrzése alatt állanak.

Browne a vádjait a képviselőház munkaügyi bizottsága elé terjesztette, amely most folytatja a dologban vizsgálatot és arra törekszik, hogy hétéfőre közös értekezletre hozza össze a bányászokat és tulajdonosokat.

A pittsburghi és az indiai bányatulajdonosok már visszautasították a meghívást és biztos az, hogy a központi szénkerület többi tulajdonosai is hasonlóképpen fognak cselekedni.

A bizottság minden valószínűség szerint nyilatkozatot fog kiadni, amelyben elfogja itélni a tulajdonosok magatartását. Valószínű az is, hogy el fogják fogadni a bland-féle javaslatot, amely tudvalevően szövetségi vizsgáló bizottság kiküldését szorgalmazza.

Browne szerint a nagy pénzügyi és ipari érdekeltségnek hatalmas szövetsége a bankjai, a vasutai és a bányai révén uralja az ország iparát. Az ország szállítási rendszerének 82 százalékát huszonné ember ellenőrzi, akik 211,280 mérföld hosszú

A közhangulat nyomása

INDIANAPOLIS, Ind., ápr. 6. — A bányászunio tisztviselői biztosra veszik azt, hogy a közvélemény nyomása hamarosan biztosítani fogja a diadalt. A tényállás szerintük az, hogy a kisebb gyárak máris a végére járnak a sztrájkoknak és hamarosan kénytelenek lesznek lezárni a sztrájk miatt. Ez pedig ha megtörténik, a munkanélküliek száma ugy

felsőporodik, hogy már ezeknek a nyomása alatti is kénytelen lesz a kormány elrendelni a közös konferenciát.

A sokat emlegetett hatvanöt millió tonna szénkészlet nincs egyenletesen elosztva, hanem az legnagyobb részét a nagy korporációk telegeiben felhalmozva, amely korporációk a sztrájkra eleve felkészültek.

Folyik a szervezés

UNIONTOWN, PA., ápr. 6. — A bányászszervezet szervezői behatoltak már a szervezeten bányaterület szívébe is és folytatják a szervezés munkáját, miközben a tagok ezreit szerzik azon a szentületen, amelybe eddig nem tudtak behatolni.

A garázda lovasrendőrök

BROWNSVILLE, PA., ápr. 6. — Masontownban, 15 mérföldnyire ide, tizenkét állami lovasrendőr belevágtatott nyolcezer sztrájkoló bányász tömegébe és szétzórta őket. A hírek szerint harminc bányász sebesült meg a lovak patái alatt.

Shaw sheriff Uniontownban ment, hogy ott a megyei hatóságokkal értekeztek. Szerinte a sztrájkolók megsejtették azt a rendeletet, a melyben eltiltotta a gyülekezést és a tüntétést.

Kirabolnak Egy furcsa öngyilkos

Ötven emberből álló fegyveres rablóbanda garázdálkodik New Jerseyben.

CAMP DIX, N. J., ápr. 6. — A szövetségi és az állami detektívek egy ötven tagból álló fegyveres bandát keresnek, amely állítólag arra szövetkezett, hogy az államot megkárosítsa azzal, hogy nagy mennyiségű katonai felszerelést ellopjon.

Az eddigi jelentések szerint a banda máris kirabol több rakományt és a zsákmányuk értéke a száz és kétszáz ezer dollár között van.

A zsákmányolt holmit Philadelphianban és New Yorkban eladták magánosoknak és katonai felszerelést árusították.

Az a vád is felmerült, hogy a katonai táborokba palinkát csempészték be a banditák, akik tulajdonképpen bootleggerek.

FELLENDÜLT AZ AUTOIPAR

NEW YORK, április 6. — A különböző automobilközpontról érkező jelentések azt bizonyítják, hogy a régió várta fellendülés az automobilipar terén már határozottan bekövetkezett.

A Packard Motor Car Company azt jelenti, hogy márciusban több rendelést kapott, mint amennyit szállítani tud. Dolgozik már a telepein 4.600 ember s némele osztályban éjjel is megy a munka. A Packard truckok után való kereslet is egyre nő.

John N. Willys, aki most tért vissza országos körútról, azt mondja, hogy a Willys-Overland koszkira annyi vevő van, amennyi még nem volt a háborús évek óta.

Oklahomán a figyelem

Nagy leleplezéseket ígér az ügyesség Beck alezredes meggyilkolásával kapcsolatban.

OKLAHOMA CITY, Okla., ápr. 6. — Paul W. Beck alezredesnek a Post repülőter parancsnokának meggyilkolása nagy port vert fel. Jean P. Day volt főtanácsos bírósági elnök és a repülőter tisztikara az ügyesség szerint nagy botrány központjába került. Olyan leleplezéseket ígér az ügyesség, amik alábbjában fogják megmutatni a katonai repülőállományt.

Míg védelmi próbákat Becket a tisztviselés, az ügyesség azt állítja, hogy Beck és tisztikara gyakran emlegette a whiskey és boros poharakat, ürgette az üvegeket vidám estélyeken Day otthonában.

Day otthona az ügyesség szerint a gyilkosság esetében is káoszjárához hasonlít.

Amíg a vizsgálat folyik tegnap, Beck tisztviselési elemeket a morgolása és letépték a halott alezredes holttestét az összes a rangfokozatot feltüntető jelvényeket és kitüntetésekkel. Ezt állítólag a katonai vizsgálótervező Luther őrnagy rendelkezése elekedték.

Az ügyesség szerint Day valószínűleg állított, amikor azt mondta, hogy akkor látta a Becket, amikor az nekirohant. Megállapították, hogy a golyó az alezredes fejébe hátulról hatolt be. Ez nem lett volna lehetséges, ha szembenézett volna gyilkossal.

Day leánya, a husz éves Doris Day azt mondja, hogy búzka az apjára, mert úgy cselekedett, ahogyan minden gerinces fegyvereseleket volt.

Tragédia a tréfából

Aki nem tudta, hogy április elsején mi a szokás Amerikában.

NEW YORK, ápr. 6. — Emily Law fiatal ír leány, aki most érkezett meg a Susquehanna hajón az irországi Corkból, nem hallott ezelőtt April Fool's Dayról.

Amidőn a hajója még a tengeren járt, április 1-én a steward állítólagos szikrátvírat nyújtott át neki, amely azt adta hírül, hogy a vőlegénye, John Curley, aki szintén eorli származású, elindult repülőgéppel New Yorkból, odarepült a hajóhoz, levezi és úgy viszi elítár elé.

Emily elhite az áprilisi tréfiát. Egész nap ott didegett a fedélzeten, a hajó hátulján. Nézte a fellegeket, hogy mikor tűnik már elő vőlegényének repülőgépe. Imádkozott, hogy szerencsésen megérkezhessek.

Leszállott az est s John Curley csak nem jelentkezett. A leányka várt reggelig. Ott találták a hajó utasai a sáljába takarozott didergő, aggródó leánykát, ahol este hagyták.

Valaki megmondotta neki, hogy csak április bolondját járatták vele. Emily ekkor elszégyenkezve, szomorúan tért vissza kabinjába.

ELTEMETTÉK MÁR KÁROLYT FUNCHALBAN

Ausztriába küldik el a Károly király szivét

ELKOBOTZTÁK A PESTI LAPOKAT

A család eltartása felől már most tanácskozik a nagyköveti tanács

FUNCHAL, Madeira, április 6. — Reggeli szép tavaszi időben folyt tegnap Károly volt osztrák császárnak és magyar királynak a temetése. A koporsó az osztrák és a magyar zászlókkal volt befedve és valóságos viharok borította, a mikor a székesegyház külön kriptájába ideiglenesen eltemették.

A ceremónia lélekemelő volt és igazi gyászpompával ment végbe. Résztvettek azon a volt uralkodó családja és a háztartásának összes tagjai. A ceremóniát az itteni püspök vezette, fényes papi segédlettel.

Egy portugál szobrászművész még szombaton elkészítette a volt uralkodónak halotti maszkját.

Kivették a szivét

A volt császárnak és királynak a szivét kivágták a testéből és azt egy ezüstkoporsóba zárt üvegburában Ausztriába küldik. Valószínű, hogy a holttestet véglegesen Magyarországra fogják eltemetni.

A temetés idejére Funchalban az összes ületeket bezárták. A halottas menet után óriási volt a közönség. A helyi hatóságok, valamint Alfonso spanyol király koszorúkat küldtek a fuvatára. Az Alfonso koszorújának szallóján ez volt a felírás: "XIII. Alfonz Habsburg Királynak". A beteg Felix főherceg állapota javulóban van.

Magyar lapok elkobzása

BUDAPEST, április 6. — Már megirtuk, hogy tizenkilenc magyar arisztokrata, Apponyi Albert vezérével, proklamáció útján Ottót jelentette ki törvényes magyar királynak, noha egyelőre magát meg nem koronáztathatja.

A budapesti főügyész elrendelte, hogy károbizák el azokat az országos lapellendásokat, amelyekben ez a proklamáció megjelent.

A proklamációval azonban a legitimisták minden kétséget kizárólag kimutatták azt, hogy a trónfosztás aktusát nem veszik figyelembe és azt egyszerűen nem létezőnek tekintik.

A legitimisták álláspontja

"A november harmadikán meghozott trónfosztási törvénnyel szemben az álláspontunk az, hogy az tulajdonképpen nem is létezik", mondotta Apponyi Albert gróf egy interjú során egy amerikai újságnak. "Mi azt a törvényt alkotmányellenesnek tartjuk és amellett tény az, hogy azt a nemzetgyűlés jogerősen be nem cikkelyezte. Ezért a felelősök azoknak a vállán nyugszik, akik megcsinálták. Az én álláspontom az, hogy Ottó, a kiskoru fiu, a jelen pillanatban Magyarország törvényes királyja és az összes legitimisták osztják az ebbeli álláspontomat."

"Ezzel nem azt mondom, mintha észszerűnek tartanánk szembehelyezkedni a szövetségesekkel, hanem az eleven fenntartásával annyi állapított meg, hogy a törvényes királyi jogot teljesen gátolva van a törvényes királyi jogainak gyakorlásában."

Ottó, a kis katona

A kiskoru Ottó, a volt uralkodó gyermekének legidősebbike, a legszebb is egyben a hét gyermek között. Az apja ezt a fiát a legjobban szerette. Amikor szűz volt arról, hogy ott tegyék meg királyiá, minthogy a szövetségesek az apja ellen tiltakoztak, a fiu komolyan szólott: "Nem akarok király lenni, ha az apámat visszaütik." Egyebekben mindig inkább katona szeretett volna lenni, mint király.

Szövetséges tanácskozás

PARIS, április 6. — A szövetséges nagykövetségi tanácsa ma reggel a volt uralkodó családának eltartási költségeit tárgyalta. A szövetséges nagyhatalmak hír szerint halandók a költségek fedezéséhez hozzájárulni, azonban Oszk-Szlovákia és Jugoszlávia nem akarják felszabadítani a területükön lévő Habsburg birtokokat.

A tanács egyelőre elhalasztotta a határozatot. Biztos azonban az, hogy a volt monarchia utódállamainak hozzá kell járulniok az özvegy és az árva eltartási költségeihez. Románia hír szerint már hajlandónak is nyilatkozott erre.

JAVASLATOT TETT A "SZAKÉRTŐ" LILLIAN

WASHINGTON, április 6. — Mrs. Alexander P. Moore (Lillian Russell), aki Harding elnök kiváságára tudvalevően Európában járt a bevándorlás kérdését tanulmányozni, ma megjelent és előterjesztést tett a képviselőház bevándorlási bizottsága előtt. A derék "szakértő" a következőket ajánlotta:

1. A bevándorlást 1-5 esztendőig teljesen szüntessék be.
2. A jövő bevándorlatakat, még mielőtt a szülőküldjükből elindulnának, beható vizsgálatsnak vessék alá.
3. Emeljük fel a bevándorlatakkal szemben felállított követelményeket, különösen abban az irányban, hogy az angolul való írást, beszédet és olvasást kívánják meg tőlük.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirty first year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation, Dr. Andrew Cserna, President; B. K. Cserna, Sec'y-Treas.)Founded by: Alapította:
E. T. KOHÁNYI KOHÁNYI TIHAMÉR

DR. ANDREW CSERNA, Editor

Edited and Published at: Szerkesztőség és kiadóhivatal
700-710 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell, Main 3536, Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre \$3.00; fél évre \$1.50. Kijelölt országok: egész évre \$4.00; fél évre \$2.00. Kijelölt országok: egész évre \$5.00; fél évre \$2.50. Foreign countries: one year \$10.00; half year \$5.00. — Cleveland one year \$8.00; half year \$4.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

New York irodánk címe: Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York.
Üzletvezető: Joseph Horváth, Manager.

Ismét a vörösök.

ALIG hogy elkezdődött a szénsztrájk, a keményszen vidékeken azonnal megjelentek ama vörös kis propaganda röpiratok, amelyek az I. W. W. aláírásával a legszélsebb radikálisok számára igyekeznek meghódítani a közvéleményt.

Ezeknek a rosszlattal kis írásoknak szemmel láthatólag az a céljuk, hogy forradalmi sziellemet gyujtsanak lángra a sztrájkolóknak között. A kis vörösöknek a hangja, ami azt illeti, egyelőre még távol jár ugyan attól, hogy forradalmilag lángoló legyen, kezdetnek azonban elég szép.

Ezek a röpiratok hevesen kikelnek a "bószok" ellen és az olyan "hamis vezérek" ellen, mint amilyen szerintük John L. Lewis, a United Mine Workers of America elnöke és "Lee, a vasutasok főnöke". A röpiratok a bányászokat és a vasutasokat közös akcióra szólítják fel. Az Egy Nagy Szervezet eszméje mellett törnek lándsát a kis írók szerzői, amely egy nagy szervezetet, minden valószínűség szerint az I. W. W.-ban látják megtestesítve.

Mondjuk, a hangjuk egyelőre még nem elég forradalmi, nem túl vörös, nem hangzik ki belőle a halálhörgés és az akasztott emberek nyögése. De bejelentik, hogy ha arra alkalom kínálkozik, sokkal keményebben is meg tudják mondani a véleményüket.

Ezeknek a propaganda cirkulárokak a megérkezése elkerülhetetlen volt. Minden ilyen alkalommal meg szoktak jelenni. Olyan következetességgel mint a hogy a vihart megelőző a számarbórgés.

Ezeket a cédulákat a szovjet eszme ágensei terjesztik. Azért terjesztik, mert pénzt kapnak érte. Ebből élnek. Ha alkalom fog rá kínálkozni, ugyanígy fognak eljáráni a puhaszén vidékeken is. Ez a mesterségük.

Hála istennek, a bolsevista agitációtól most már nincs mit tartani. Félig-meddig már neveltséges lett, az eszközei pedig elavultak. A folyton megismétlődő frázisok emlegetése most már lassan-lassan az ostobaság bélyegét sűti erre az igyekezetre.

A United Mine Workers of America vezetői szintén számítottak rá, hogy ezek a kis vörös cédulák meg fogják jelenni, ennek következtében jó eleve figyelmeztették a sztrájkolókat, ne hogy valaki közülük felüljön a vörös ordításnak.

A sztrájkvezetőknek ez a figyelmeztetés nemcsak abból a természetes ellenséges érzésből ered, ami a szakszervezeti emberek és az I. W. W.-isták között fennáll. Meg van az észszerű oka is az érzésbelin kívül. Tudják, hogy a mozgalmukat semmi jobban nem diszkreditálhatja, mint az, ha a sztrájkot vörös színezettel vonják be. Abban a pillanatban, amint a közönség azt látja, hogy egy bérhare mögött bolsevisták leskelődnek, visszavonja a szimpátiáját a mozgalmától és elveszíti vele szemben a türelmet.

A sztrájkolókra nézve élet-halál kérdés az, hogy ne asszociálják őket a bolsevistákkal s hogy elkerüljék még a látszatát is annak, hogy Lenin és társainak a pusztá eszközei.

Ezek a "vörös" propaganda írók sokszor még nem is bolsevistáktól erednek, sokkal átlatásból a cél, amely megirratja és terjeszteti őket. A mult igazolja, hogy maguk a munkaadók közül akadnak, akik a "vörös tendenciák" mögött állnak. Hogy diszkreditálják a bérmozgalmat. Naív és elavult módszer szintén, amivel a közönség épen úgy tisztában van, mint a sztrájkolók.

Ellis Island bajai.

A ZOKNAK a ellis islandi tisztviselőknak az ügye, akiket most legutóbb elítéltek, mert kiderült, hogy visszaéltek a hatalmukkal, panamáztaik beengedtek olyan idegeneket is az országba, akiket, a törvény értelmében ki kellett volna zárni, ismét a reflektor fényébe helyezi annak szükségességét, hogy a bevándorlási felügyelet szolgálatát regenerálni kellene.

A "felsőbb hatóságok" ugyan állandóan "en garde" állnak, mindig tette kézik és Argus szemmel vigyáznak a tisztességtelen tisztviselőkre, sajnos azonban a helyzet olyan, hogy a visszaéléseknek nem könnyű a nyomára jönni.

A bevándorlási törvény nagyon komplikált. A törvény átmodosítása, kireperálása és az egész rendszer egyszerűsítése áldás volna a kormányra és a bevándorlóokra egyaránt.

A Szenátus bevándorlási bizottsága kedvezőleg fogadta azt a tervet, hogy a mostani három százalékos törvényt kiterjessék még két esztendőre.

Ezzel azonban a kérdést legfeljebb kitolják, de nem intézik el gyökeresen. Holott ez lenne a főcél.

Tény az, hogy a mostani rendszer mellett nagyon sok olyan idegen jött be az országba, akinek nem lenne itt helye, sokkal alacsonyabb rangú anyag, hogymeg jó amerikaiak válnának belőlük. Az is tény, hogy minél jobban megszűnik a bevándorlás lehetősége, annál nagyobb lesz a pénz, amit az idegenek felajánlanak a tisztviselőknak és a tisztviselőkre nézve annál nagyobb lesz a csábítás.

Ez történt szemmel láthatólag Ellis Islandon. Akármilyen nézőpontból lássuk is a dolgokat, az árulóknak pusztulni kell. Ez egyelőre a legfontosabb.

MIKOR LESZ IGAZI BÉKE EURÓBÁBAN?

MAJD HA MINDEN AJAKRA VISSZATÉR A MOSOLY!...

— NITTI VOLT OLASZ MINISZTERELNÖK KÖNYVE —

NITTI volt olasz miniszterelnök, aki a háboruban leggyőzött központi hatalmakra ráerősített békeszerződéseket aláírta, könyvet írt ilyen cím alatt: "Nincs béke Európában." Ez a könyv a lelkiismeretfurdalások első könyve. Egész bizonyos, hogy több is lesz az ilyen fajtaiból. Szép gondolatokat vet papírra Nitti. Megállapítja, hogy az 1914-iki és a mostani Európa közt egy nagy írtátong, melybe 30 millió ember van eltemetve. De el van érve a sírba temetve az a szolidaritás is, mely 1914. június 28-án pénteken megvolt. A 30 millió embert el fogjuk feleltetni, de a népek közötti szolidaritást fel kell támasztani.

Azok a szerződések, melyeket a háború stratégiai befejezésekor az entente-hatalmak a legyőzöttekkel aláírtak, nem alkalmas arra, hogy Európa békéjét helyreállítsák. Clemenceau maga mondta ezekről a békeszerződésekről, hogy azok nem egyebek, mint a háború folytatása.

A békeszerződésnek — Nitti szerint — két nagy hibája van. Elveszik a legyőzött népeket a nemzeti melóságot s azokat gyámság alá helyezik, megcsúfolják azokat az erkölcsi irányelveket, melyeket az entente az egész háború alatt vallott, amelyek diadaléret az entente minden nepe között. Briand francia miniszterelnök és Wilson, az Egyesült Államok elnöke országvilág előtt hirdették háborús elveiket s a békeszerződéseket dik-

tálta Clemenceau, aki a németek elleni győzeletet az anyatejjel szivta magába.

Sem Wilson, sem Lloyd George, sem Olaszország nem formálta bekeféltételeket, egyedül Clemenceau hozott magával kész tervet, ennek gerincére pedig Nemzetország megemissítésé, a német nép kiirtása volt, Clemenceau tulköveté volt mindig, hogy időnként az engedékenység látogatást keltse. S körülötte hallgatót mindenki, empedte, Clemenceauu erővényesüni s így született meg a "béke".

Milyen jelenleg Európa? Ket csoportra osztottuk harminc állam, melynek egyike a győző joggal élvezi, másika a legyőzött joggal viseli. A nemzetközi jogba új fogalom vonult be: a győző és legyőzött fogalma. A győzők is, a legyőzöttek is nyakig usznak az adósságban, melyet nem hogy törleszténi nem képesek, de még kamattal sem tudják megfizetni.

A legyőzötteket lefegyverezték és megölték nekik, hogy katonaságot tartsanak. Ezzel szemben a győzők oly örületesen felegyverkeznek, mint meg soha. Nemzetországok, Ausztriának, Magyarországnak és Bulgáriának összesen 179,000 katonája van, ennyivel tartja fenn a belső rendet, ezzel szemben Franciaország 700,000 embert tart felegyverben. Románia 206,000-et, Lengyelország 400,000-et. A legyőzötteknek nincs olyan iparuk, mely egy nagy hadsereg gyors felállítását lehetővé tenné, a

győzők szédítő felegyverkezése tehát nem megokolt. Lengyelország hólyag állam, melyet Franciaország tart fölújva, s a lengyel büszkeség mégis fölér Napoleon gőgjevel. Görögország alig vett részt a háboruban s most mégis el akarja nyelni egész Törökországot.

Oroszország teljesen lerongyolódott. Kormányza, a szovjet kormány lábál tiporja azokat az erkölcsi fogalmakat, melyeket egész Európa még elismer: S Franciaország mégis hajlandóan mutatkozik a szovjet-rendszer elismerésére, ha Oroszország elfizeti a háború előtti tartozásait.

Erre — mondja Nitti — Olaszország soha sem volna hajlandó. Szépen írja: "A civilizáció már megszűnté a csödbe került adóssok megbüntetését és a mélytelen monddt demokrácia alapján nem szabad a nemzeteket alkalmazni azt a szolgálatot, amelyet már megmentettek az egyének".

Magyarországról nagy tisztelttel emlékszik meg Nitti. Felsorolja területi, népi, gazdasági veszteségeit s kijelenti, hogy ok nélkül csatoltak 1,084,447 magyart (Geszszlovákiához, 454,597 magyart Jugoszláviához, 1,704, 851 magyart Romániához.

A gazdasági lenyomortást eleven színekkel festik e sorok: "Magyarország nepesedési állapotát, amely néhány évvel ezelőtt még kitűnő volt, most veszedelem fenyegeti. A gyermekhalandóság és a tuberkulózis ál-

dozatainak száma ijesztő méretet öltött. Budapesten a halottak száma a háború utá is meghaladja az élve születettek számát!... Azt lehet mondani, hogy az utóbbi évek valamennyi ujszülőtte részint az anyakülöszése, részint a tejiány miatt a tuberkulózis jellelté."

A legyőzöttekre olyan kártérítési összeget vet ki a békeszerződés, amelyet azok nem képesek megfizetni. Tehát mi lesz a legyőzöttek sorsa? Csödbe jutnak. Ez a csödt azán magrával rántja a győzőket is. Ennek a csödnök megakadályozására hívja fel Nitti könyve végén Európa figyelmét.

A béke politikáját röviden így foglalja össze: A legszükségesebb dolgot megváltoztatni a háború lelki állapotot, mely manapság is megvan és aláista az együttérzés és nemességesség minden értelmét. Be kell venni a legyőzötteket a népek szövetségébe. Revidálni kell a békeszerződéseket. Garantálni kell Franciaország biztonságát, rendezni kell a szövetségi adósságokat, végül meg kell teremteni az összekötést Oroszországgal.

Ha mindez nem történik meg, Európa ténkre megy s az 1914. előtti Európát elvethetik muzeumba, ott mutogathatják mint a hogy most mutogatták a kapitulum farsakat, vagy a míló Vé-nust, vagy — Mohammed koporsóját.

Dr. Csabai István.

AZ ÖREGSÉG DICSÉRETE

Előelő vélemények.

FIALALSÁG — bohóság mondia a latin példabe.

Evszázadok szentesítette vélemény ez. És a fiatalok is nagyon jól tudják ezt. Mégis, bizonyos gógok és lennésele szólnak mindenről, ami öreg, ami vélejt multá. Ez is a fiatalok karakterisztikuma.

A durvaság, az éni akará, az életörökös, az öregségnek a félretöltése — menjenek el az atból, akik már nem elég fürgék ahhoz, hogy a cél felé törekedhessenek.

Az öregség pedig lerálland az eszemes rezignációval, lezárdított filozófiával, nézik mindet.

Az öregség — Homerosz milyen szépen megírta. És Shakespeare, és Goethe és a nagyon mult meanyire értékeltek is méltányolták. Bacon ezt mondta róla: "Legyen öreg fám, amit égethettek, öreg borom, amit ithatsz, öreg barátim, kikben megbízhatok és öreg könyveim, amiket olvashatok."

Selden így jellemezte: "Az öreg barátok ének legbóbbet. James Kalkynak az volt a szokása, hogy mindig az öreg cipőben kívánt sétálni menni."

Webster szavai: "Kedvesem, az öreg katonák a legmegbizhatóbbak és legokosabbak. Mond meg: nem az öreg bor a legölvezetesebb, nem az öreg fa a legfényesebb lángal, nem az öreg vásznat lehet-e legfőbbre mosni?"

Goldsmith: "Mindent szeretek, ami öreg — öreg barátokat, öreg idők, öreg modort, öreg könyveket, öreg bort."

Marmion: "Mi lehet kedvesebb, mint az öreg kor? Mindenben nyilvánvaló a szépsége — öreg barátban, öreg borban és öreg családában!"

Nem érdekes, hogy a bor egyik véleményből se hiányzik?

FIATAL ASSZONYT ÖLT MEG A FELROBBANT GÁZ.

NEW YORK, április 6. Mrs. Frances Rosen, 28 éves, négy napos fiatal asszony, még nem ismerkedett meg új gáz takarékhelyének működésével s ez volt oka, hogy a konyhában felrobbant gáz nyomban megölte. A lakás hét ablaka tört be, a robbanás ereje megrázta egy blokknyira körös-körül az ablakokat, s hangja egy mérföldnyire a helyszínére csödtette a járókelők közönségét.

Mrs. Rosen mult pénteken ment férjhez az 50 éves David Rosenhez, aki ötéves volt három gyermekkel és a Prudential Outfitting Co. főnöke.

MOLIÉRE CSONTJAI A PANTHEONBAN...

FRANCIAORSZÁG most készül megünnéni, nagy ünnepek és nemzeti öröm közepe, a világ egyik legnagyobb írojanak, Molierének a háromszázastendős halála évfordulóját.

Nagy az igralom már mindenfelé. Irodalmi egyesulek és politikai tartulatok, színházak és egyéb kulturális és alkuturális intézmények lazasan készülődnek arra, hogy tiszteltek zászajlat meghajtsák ama férfiu emlékezetét, aki a maga korának hasonló gondolkodása, ugyanolyan lelki, csak más ruhába öltözött emberet annyiszor kigonyolta a darabjaiban.

Az ünnepi programban szerepel többek között az is, hogy a nagy vigjátékírónak a csontjait az fogják szállítani a Pere La Chaise temetőből a Pantheonba.

A Pere La Chaise temető ugyan előkelő nyugvóhely, ellenben a Pantheonban nyugoznak mind Franciaország nagyjai, ez a gondolat tehát logikus és kegyeletes. A dolgot praktikus megoldásban azonban egy kis hiba van.

Molieré csontjait nem lehet megtalálni.

Molierét 1673. február tizenhatedikén temették el. A St. Eustache egyházközség St. Joseph nevű temetőjébe. Mint az irodalom történetből ismeretes, Molieré temetésén semmiféle egyházi funkció nem volt.

Most azonban, hogy a Pere La Chaise-ből is tovább akarják vinni, kiderült, hogy annak idején, mikor az áttárlást történt, nem az igazi sirt nyitották fel, nem azt a sírtermet ásták fel, ahol tényleg Molieré csontjai pihentek, hanem valaki idegent.

A holttest áttárlását követő kétszáz estendő alatt Molieré igazi sírja nyomtalanul eltűnt. A csontváz, amit a Pere La Chaise-ben van, nem Molieré-é. Csontjából csak az állkapcsa maradt meg, amit még annak idején elhelyeztek a Comedie Francaise-nak elcsararokában, ahol ma is sok tisztelettel őrzik s ahol az idegenek bámulatának állandó tárgyat képezik.

Most jön tehát a komplikáció. Hogyan szállítsák át szegény Molieré csontjait a Pantheonba? Tisztelői azt hangostatták, hogy az előtölt megoldás csak az lehet, ha az idegenek a csontjait szállítják át, épen olyan fényben, pompában, tisztelben, mint-ha tényleg a nagy dramáiró csontjai lennének. Ok így okoskodnak: ez a szegény csontváz ugyis csak alkalom arra, hogy Molieré emléke előtt az ország meghajoljon.

Ez az okoskodás azonban nem igen állhatja meg a helyét.

Kissé furcsa, hogy az idegen csontok felett beszédek hangozzanak el és banketten folyjanak le, hogy a katonaság kivonuljon, a papok találjai és a tisztek egyenruhája együtt ragyogjanak az akadémiások zold frakkjaival, hogy általában az egész nagy fényes ceremónia megtörténjen és az egész idő alatt mindenki mosolygni legyen kénytelen, mert mindenki nagyon jól tudja, hogy játek, színház az egész... Molieré csontjai ki tudja hol porladnak.

Is igazán kegyeletértés lenne és a legveresebb szatira, amit az élet csak produkálhat.

Sokkal veresebb bohózat, mint amilyet szegény Molieré valaha életében kitalált.

AZ ÁLTALAM BEVEZETETT 50 CENTES

SÜRGÖNYI KORONA PÉNZKÜLDÉS

amelyet mindenki igénybe vehet, aki 1000 koronán felül bármely kerek összeget akar küldeni Magyarországra, — éppen olyan gyors és megbízható, mint az eddigi sürgönyi pénzküldés volt, Az egyetlen különbség az, hogy ügyfeleim most 50 centet fizetnek érte a régebbi 2 dollár 50 cent helyett.

KISS EMIL BANKHÁZA

133 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kizárólagos képviselője.
A M. Kir. Államvasutak Menetjegyirodájának kizárólagos képviselője.
m. áll.

EGY KÉZMŰVES MŰVÉSZEMLEKE

A céh dicsérete.

EGY régi, cédheli mesterek embernek emlékről számol be a londoni Tit-Bits legutolsó száma. És érdemes is szép dolgot, hogy ama dicséretek özoneben, amelyek csak írókat, művészeket, tudósokat reprezentálnak, néha-néha olyan embernek a neve is előforduljon, aki kalapácsal, vagy gyulával, vagy ércmával jutott fel a saját mesterségnek legmagasabb fokára.

Thomas Hawkesről van szó, a katonai egyenruha szabó, akinek a neve ugy hangzik Londonban, mint Budapestben az öreg Blumé, akinek képet Tiller Samu ifjanc vala.

Százötven estendővel ezelőtt alapította meg a céget Hawkes és azóta ez a cég a kommersziális Londonban mindig elsőrangú szerepet játszik.

1771-ben Hawkes öt fonttal a szebében vonult be Stourbridgeből Londonba. Az első foglalkozása a Swallow streeten volt, egy nyergesnél, aki sápkákat is készített.

Mint minden géniusz, ő is hamar otthagya a gazdáját és a saját szakállára kezdett dolgozni. Ó maga csinált magának boltot — aminek minden valószínűség szerint épen annyi tehetség és energia kellett, mint mondjuk a középkorban egy fiatal festőnek, aki otthagya a mestert, hogy most már önállóan kezdjen alkotni.

Hawkesnek szerencséje volt. A sápkakészítő műhely nagy-szerűen prosperált. Nemsokára már III. György udvari sápkakészítője volt és így a vásárlói köré nem egy udvari embert és arisztokratát számíthatott.

Azútn egy speciális eljárást talált fel sákok készítésére. A tört úgy tudta pre-parálni, hogy a sákon, amely abból a bőrből készült, nem hatolt át a karavóga. A titkot a cég még most is őrzi. De ez a titok millióssá tette Hawkest.

A cég mostani feje Basil White, nagyon művelt ember, akinek nagyszerű kollekcója van sákokból, felegyverkebb és uniformisokból. Ezt a kollekcót színházigazgatók — jó pénz ellenében — sokszor használják fel, lekopirován színpadjuk számára az eredetieket.

Hogy hány ember pusztult azonban el a különböző csata-mezőknél a Hawkes-féle sákok alatt, arról a londoni lap nem emlékszik meg. A militarizmus szelleme mindenesetre sok örömmel fogadta az öreg Hawkest, mikor átvonult annak idején a másvilágra.

PÉNZKÜLDÉS

általunk legolcsóbb, legbiztosabb, leggyorsabb.

HAJÓJEGYEK

KÖZJEGYZŐI ÜGYEK

BANKBETÉTEK

American Union Bank

Nemeth János ELNÖK

Fouzet-10 East 22nd St. Riok-1597 Second AveA bankpalotában - New York City - Corner 63rd St

Nincs már éhínség

Az amerikai adminisztráció je-
lentése szerint Oroszországban szünőben van az éhínség.

MOSZKVA, április 6. — Mr. Goodrich, Indiana. volt kormányzója, aki az Oroszországban működő amerikai adminisztráció elnöke, most érkezett vissza az éhínség sújtotta vidékekről Moszkvába. Kijelentette, hogy az éhínség szünőfélben van s hogy különösen az éhínség miatt halálesetek száma sokkal kevesebb, mint ennek előtte volt.

Az amerikai segélykezők sok millió embernek juttat kenyeret és egyéb élelmiszert, Goodrich kormányzó véleménye szerint április közepére az éhínség teljesen meg fog szűnni.

FELBORULT CSOLNAKJUK S 2 HALÁSZ A VIZBE FULT.

FAIRMONT, W. Va., április 6. — A 24 éves Wayne Thorne és 27 éves Charles Huggins, baxteri lakosok, belefúlldtak a Monogahela folyóba Riversvilleben, amikor esolnakjuk felborult. Már csak holttestük tudták partra hozni.

KIGYULLADT A SZALLÓ ELDOBOTT CIGARETTÁTÓL.

LORAIN, O., április 6. — Az Avalon szálló ötödik emeletén tűz támadt s vagy 5,000 dollár

MIERT SZENVED? Reumás, neuralgias és izomfájdalmak azonnal megszüntetését biztosítja az alanti szer gyors használatá

PAIN-EXPELLER

Védőjey Reg. U. S. Pat. Off. Következő a valódi, több mint 10 év óta elismert világfőrdő szer, amelyen a "Hegony" védőjey látható.

CITY NATIONAL BANK CITY TRUST & SAVINGS BANK

THIRD ES MAIN ST. SAROK, DAYTON, O.

510 East 5th St. sarok. — PÍOK-ÍRODÁK: Filmore és Xenia Ave. sarok. Thrd és Main. Third és Broadway sarok.

A korona jövője

foglalkoztatja minden magyar ember agyát. Ha Koronát vesz és nagy kamatozás mellett biztosan akarja koronát elhelyezni, akkor a következőket vegye:

- 1.) Nagy gyárak és bankok részvényei;
- 2.) Földdel biztosított jelzálog kötvényeket;
- 3.) Magyarországi házakat és termőföldeket.

Irjon felvilágosításért és díjmentes tanácsért. Részvényeket és Korona Bankjegyeket (Készpénz) azonnal szállítunk a legolcsóbb napi árfolyamon.

Kérjen felvilágosítást.

KREMER & HODOSSY

NEW YORK BUDAPEST BECS

149 BROADWAY, NEW YORK

A Budapesti Áru- és Értéktőzsde Takarék és az egyetlen bankbizományi cég, melynek Amerikában saját irodája van.

RONY UJD

A MAGY...
A het...
birtok...
kaját...
ország...
szét vada...
Azóta...
tal a gazd...
egyhány...
regi világ...
kat vad...
alább is...
a vad...
Megy...
ségeit...
front oss...
nák, min...
és a há...
Voltak hely...
nyulat...
vadászok...
A...
dászter...
ban más...
kálból...
ki Nincs...
nek. A...
gok rav...
is, abba...
nek igaz...
Vadás...
kezdőd...
mondják...
emberrel...
mást, mi...
tását. Tal...
anyira...
nek a...
kezd...
mondják...
emberrel...
mást, mi...
tását. Tal...
anyira...
nek a...
kezd...
mondják...
emberrel...
mást, mi...
tását. Tal...
anyira...
nek a...
kezd...

Kérdezze meg a szomszédját. Kérdezze meg a barátait. Kérdezze meg az ismerőseit. Kérdezze meg bárkit, hogy hív menjen, kihez írjon, mit csináljon, ha pénzt akar küldeni az özahába bárhová, ha ki akar hoztatni valakit az özahából bárhonnan, ha innen az özahába akar utazni, ha végül bármilyen özahai ügye van, mind — valamennyi — azt fogja ajánlani Önnek, hogy mindenkor a leggyorsabb bizalommal az amerikai magyarországi legmegbízhatóbb bankárjához forduljon. Becsületess, jópudjon. Becsületess, jópudjon. Becsületess, jópudjon. Becsületess, jópudjon. Becsületess, jópudjon.

Ruttkay Jenő Bankháza

106 AVENUE B. NEW YORK, N. Y.

A régi cégnél EMIL NYITRAY-NAL

valódi hazai tulajdosa és tisztelettel megköszönjük az érdeklődőket. Valódi hazai 14 kar aranyárnyék, gyöngy, láncok és órák. Érdem és hűség. Schmedt pipa, pizsama és láncok kártya. Mindennemű gazdasági és pénzügyi üzlet. Magyarországi és külföldi ingatlanok. Magyarországi és külföldi pénzügyi és pénzügyi ügyek. Magyarországi és külföldi pénzügyi és pénzügyi ügyek. Magyarországi és külföld

